

ACOLIETEN

IN WOORD- EN GEBEDSVIERINGEN

diocesane commissie acolitaat
bisdom Brugge

ACOLIETEN IN WOORD- EN GEBEDSVIERINGEN

Inhoudstabel

Inleiding

1. De taak van acolieten in sacramentele Woord- en gebedsvieringen

1.1. De taak van acolieten bij een doopsel

1.2. De taak van acolieten bij een huwelijk in een Woord- en gebedsviering

1.3. De taak van acolieten in een verzoeningsviering

2. De taak van acolieten in Woord- en gebedsvieringen bij een overlijden

2.1. De taak van acolieten in een gebedswake op de vooravond van de uitvaart

2.2. De taak van acolieten tijdens een uitvaart in een Woord- en gebedsviering

3. De taak van acolieten in andere Woord- en gebedsvieringen

3.1. De taak van acolieten tijdens het vieren van de kerkelijke getijden

3.2. De taak van acolieten in andere (thematische) Woord- en gebedsvieringen

4. Bezinningsmomenten met de acolieten

Inleiding

Beste acolieten en acolietenbegeleiders,

Vooreerst willen wij u van harte danken voor uw inzet in de Kerk van vandaag. Tijdens de acolietenavond van 2009 benadrukte onze bisschop Mgr. Roger Vangheluwe dat acolieten door de uitoefening van hun taak anderen de weg kunnen wijzen. Zij kunnen met mensen meegaan en hen tonen waar zij Jezus kunnen vinden.

Verwijzend naar het jaarthema van het werkjaar 2009-2010, 'het Credo', en naar het geloofsvuur, kunnen we stellen dat acolieten letterlijk en figuurlijk het vuur kunnen doorgeven en een lichtpuntje kunnen zijn voor de vierende gemeenschap. Op die wijze bouwen acolieten ook mee aan de Kerk van morgen.

In de inleiding op het altaarmissaal (IGMR) wordt de taak van acolieten tijdens de Eucharistieviering omschreven. In artikel 187 benadrukt men dat een acoliet diverse functies van verschillende aard kan vervullen. Omwille van het meervoudige takenpakket pleit men er dan ook voor om meerdere acolieten te betrekken in een zelfde viering. Weliswaar moet er dan tijdig een goede taakverdeling opgesteld worden en voorafgaand aan de viering moeten er duidelijke afspraken gemaakt worden met de betrokkenen. Indien alle bedienaren goed voorbereid zijn op de viering kan deze in een liturgische sfeer van rust en gebed plaatsvinden.

Acolieten kunnen niet alleen een belangrijke taak vervullen in Eucharistievieringen. Ook in Woord- en gebedsvieringen kunnen zij van dienst zijn.

In dit document, opgesteld door de Diocesane Commissie voor het Acolitaat, wordt omschreven welke taken een acoliet op kan nemen in een Woord- en gebedsviering. Er wordt hierbij een onderscheid gemaakt tussen verschillende vormen van Woord- en gebedsvieringen:

1. Sacramentele Woord- en gebedsvieringen bij het doopsel, het huwelijk en het sacrament van verzoening.
2. Woord- en gebedsvieringen bij een overlijden (gebedswake op de vooravond van een uitvaart en tijdens de uitvaartliturgie in een Woord- en gebedsviering).
3. Andere Woord- en gebedsdiensten (de kerkelijke getijden en (thematische) gebedsvieringen).

Wij hopen van harte dat dit document de verantwoordelijken voor de liturgie mag aanmoedigen en steunen om verder te werken aan het inzetten van acolieten in Woord- en gebedsvieringen.

De Diocesane Commissie voor het Acolitaat

1. De taak van acolieten in sacramentele Woord- en gebedsvieringen

1. De taak van acolieten bij een DOOPSEL

In de meeste kerken van ons bisdom is het momenteel nog niet de gewoonte om acolieten te betrekken bij doopvieringen. Bij het doopsel van één kind, en vooral bij het doopsel van meerdere kinderen in een zelfde viering, kan een acoliet een zinvolle taak vervullen.

Mogelijke taken van een acoliet:

a. Taken bij de opening van de dienst

- Onthaal aan de inkom van de kerk
- Mensen begeleiden naar hun plaats
- Uitdelen van de boekjes voor de doopviering

b. Taken tijdens de dienst van het Woord

- Mensen begeleiden naar de plaats waar de dienst van het Woord plaatsvindt (indien deze in een andere ruimte gestalte krijgt)
- Aanbrengen van het Bijbelboek
- Luidop meebidden met de aanwezigen bij het uitspreken van de acclamatie na elke voorbede
- Vasthouden van het tekstboekje van de voorganger tijdens de handoplegging

c. Taken tijdens de doop

- Mensen begeleiden naar de plaats waar de doop zal plaatsvinden
- Vasthouden van het tekstboekje van de voorganger tijdens de zegening van het doopwater
- Aanreiken van een doekje om het hoofdje van het kind af te drogen

d. Taken tijdens de verklarende symboolhandelingen

- Aanbrengen van het heilig Chrisma
- Vasthouden van het tekstboekje van de voorganger tijdens de zalving met heilig Chrisma
- Helpen bij het aanbrengen, opleggen of aantrekken van het witte doopkleed
- Aanbrengen van de doopkaars

e. Taken tijdens het slot van de dienst

- Mensen begeleiden naar het altaar, waar verwezen zal worden naar de eerste communie
- Luidop meebidden van het Onze Vader
- Mensen begeleiden naar het Mariabeeld, waar de toewijding aan Maria plaats kan vinden
- Aanbrengen van het scapulier

f. Andere mogelijke taken van een acoliet

- Hulp bij het klaarmaken en opnieuw ordenen van de liturgische ruimtes
- Bediening van de geluidsinstallatie

2. De taak van acolieten bij een HUWELIJK in een Woord- en gebedsviering

Mogelijke taken van een acoliet:

a. Taken bij de opening van de dienst

- Onthaal aan de inkom van de kerk
- Mensen begeleiden naar hun plaats
- Uitdelen van de boekjes voor de viering
- Aanbrengen van het wijwater
- De voorganger begeleiden naar het kerkportaal om het paar en hun familie te begroeten en op te halen
- Vooraan meestappen in de intredeprocessie

b. Taken tijdens de dienst van het Woord

- Aanbrengen van het Evangelieboek
- Het Evangelieboek met brandende kaarsen en eventueel met wierook omringen

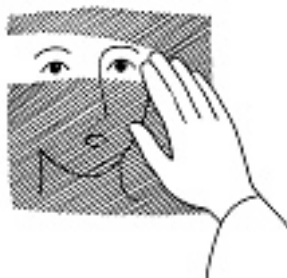
c. Taken tijdens de huwelijksinzegening

- De bruidskindjes begeleiden wanneer zij de ringen aanbrengen
- Het wijwater aanbrengen voor de zegening van de ringen
- Vasthouden van het tekstboekje van de voorganger
- Eventueel de micro vasthouden
- Aanbrengen van het huwelijkskruisje en de huwelijkskaars
- Eventueel wierook opleggen na elke voorbede
- Luidop meebidden van de acclamatie bij de voorbede en van het Onze Vader

d. Andere mogelijke taken van een acoliet

- Hulp bij het klaarmaken en opnieuw ordenen van de liturgische ruimte
- Meezingen en meebidden
- Bediening van de geluidsinstallatie
- Vanwege de kerkgemeenschap een kaartje met gelukwensen aanbieden aan het gehuwde paar

3. De taak van acolieten in een VERZOENINGSVIERING

Mogelijke taken van een acoliet:

a. Taken bij de opening van de dienst

- Onthaal aan de ingang van de kerk
- Uitdelen van de boekjes voor de viering

b. Taken tijdens de dienst van het Woord

- Aanbrengen van het Bijbelboek
- Het Evangelieboek met brandende kaarsen en eventueel met wierook omringen

c. Taken tijdens de dienst van bekering

- Luidop meebidden bij de gemeenschappelijke teksten en de gemeenschappelijke belijdenis
- Instaan voor de goede gang van zaken bij de organisatie van de persoonlijke belijdenissen

d. Taken tijdens het slot van de dienst

- Luidop meebidden van het Onze Vader

e. Andere mogelijke taken van een acoliet

- Hulp bij het klaarmaken en opnieuw ordenen van de liturgische ruimte
- Meezingen en meebidden
- Bediening van de geluidsinstallatie

2. De taak van acolieten in Woord- en gebedsvieringen bij een overlijden

2.1. De taak van acolieten in een GEBEDSWAKE op de vooravond van de uitvaart

Wanneer de familie van de overledene of de parochie ervoor kiest om op de vooravond van de uitvaart samen te komen in de kerk voor een gebedswake, dan kunnen ook acolieten actief meewerken aan deze gebedsdienst.

Mogelijke taken van een acoliet:

a. Taken bij de opening van de dienst

- Onthaal en verwelcoming aan de ingang van de kerk
- Uitdelen van de boekjes voor de viering

b. Taken bij de dienst van Woord- en gebed

- Aanbrengen van het Bijbelboek
- Het Evangelieboek omringen met brandende kaarsen
- Meezingen of meebidden tijdens de psalmrefreinen
- Een symboolhandeling stellen na elke voorbede (bv. theelichtje aansteken, een bloem neerleggen, ...)
- Aan de zijde van de voorganger staan en hem of haar de hand reiken tijdens het Onze Vader
- Luidop meebidden van het Onze Vader

c. Taken bij het slot van de dienst

- Na de viering de mensen nog even ten afscheid groeten

d. Andere mogelijke taken van een acoliet

- Hulp bij het klaarmaken en opnieuw ordenen van de liturgische ruimte
- Meezingen en meebidden
- Bediening van de geluidsinstallatie

2.2. De taak van acolieten tijdens een UITVAART in een Woord- en gebedsviering

Een kerkelijke uitvaart kan zowel tijdens een Eucharistieviering als ook tijdens een Woord- en gebedsviering plaatsvinden. Ook tijdens een uitvaart in een Woord- en gebedsviering kunnen acolieten een zinvolle functie vervullen.

Mogelijke taken van een acoliet:

a. Taken bij de opening van de dienst

- De voorganger begeleiden naar het kerkportaal om de overledene en de familie te begroeten en op te halen
- Het wijwater en eventueel het processiekruis meedragen tijdens de intredeprocessie
- Helpen bij het aanbrengen van symbolen (bv. licht ontsteken aan de Paaskaars, die reeds brandt voor de viering begint)

b. Taken tijdens de dienst van het Woord

- Aanbrengen van het Evangelieboek
- Het Evangelieboek met brandende kaarsen en eventueel met wierook omringen
- Luidop meebidden met de aanwezigen bij het uitspreken van de acclamatie na elke voorbede
- Eventueel de aanwezigen de hand reiken voor het bidden van het Onze Vader
- Luidop meebidden met het Onze Vader
- Helpen bij het uitdelen van de gedachtenisprentjes

c. Taken tijdens de afscheidsliturgie

- Aanbrengen van het wijwater en de wierook
- Indien de aanwezigen een kring vormen rond de overledene, dan nemen ook de acolieten plaats in de kring
- De voorganger begeleiden bij het verlaten van de kerk
- Eventueel het processiekruis meedragen tijdens de processie
- Eventueel een gedachteniskruisje meedragen naar de plek waar het een plaats zal krijgen

d. Andere mogelijke taken van een acoliet

- Hulp bij het klaarmaken en opnieuw ordenen van de liturgische ruimte
- Meezingen en meebidden
- Bediening van de geluidsinstallatie

3. De taak van acolieten in andere Woord- en gebedsvieringen

3.1. De taak van acolieten tijdens het vieren van de kerkelijke getijden

Van oudsher bidden gelovigen op vaste momenten van de dag. Wanneer de zon op- of ondergaat richten christenen zich tot Christus, het Licht der wereld die door de duisternis van de dood ging om ons het licht te tonen van een leven met en bij God.

De teksten van het tweede Vaticaans Concilie benadrukken dan ook uitdrukkelijk dat het kerkelijk getijdengebed niet voorbehouden is voor priesters en religieuzen. Het is het gebed van het gehele Godsvolk. Om die reden verdient het aanbeveling om parochiaal of federaal regelmatig een morgengebed of avondgebed (vespers) te organiseren. Ook tijdens de plechtige viering van deze gebedsdiensten kunnen acolieten ingezet worden.

Mogelijke taken van een acoliet:

a. Taken bij de opening van de dienst

- Onthaal aan de ingang van de kerk of de gebedsruimte
- Mensen begeleiden naar hun plaats
- Uitdelen van de boekjes voor de viering
- Bellen of luiden om het begin van de viering aan te geven
- Samen met de voorganger buigen of knielen voor het altaar

b. Taken tijdens de dienst van het gebed

- Meebidden en meezingen
- Tijdens de vespers wierook aanbrengen, waarmee de voorganger tijdens het Magnificat het altaar en het kruis zal bewieroken.
- Eventueel kan de acoliet vervolgens ook de voorganger en het volk bewieroken

c. Taken bij het slot van de dienst

- Deelnemen aan de uittredeprocessie, waarbij opnieuw gebogen of geknield wordt voor het altaar

d. Andere mogelijke taken van een acoliet

- Het vervullen van een voorbeeldfunctie bij het 'rechtstaan' en het 'gaan zitten' tijdens de viering
- Eventueel bedienen van de geluidsinstallatie

3.2. De taak van acolieten in andere (thematische) Woord- en gebedsvieringen

Mogelijke taken van een acoliet:

a. Taken bij de opening van de dienst

- Onthaal en verwelcoming aan de ingang van de kerk
- Uitdelen van de boekjes voor de viering
- Eventueel een voorwerp aanbieden dat later tijdens een symboolhandeling gebruikt zal worden (bv. kaarsje, bloem, ...)
- Deelnemen aan de intredeprocessie
- Meedragen van kaarsen, het Evangelieboek, wierook, een icoon, een kruis, ...
- Buigen of knielen voor het altaar

b. Taken bij de dienst van Woord en gebed

- Aanbrengen van het Bijbelboek
- Het Evangelieboek met brandende kaarsen en eventueel met wierook omringen
- Het vervullen van een voorbeeldfunctie bij symboolhandelingen die daarna ook door de andere aanwezigen uitgevoerd zullen worden (bv. een steentje bijdragen, een bloem bij het Mariabeeld plaatsen, ...)
- De nodige hulp bieden bij de symboolhandelingen (bv. het aannemen van oude palmtakjes en het verbranden van de palmtakjes op aswoensdag)

c. Taken bij het slot van de dienst

- Na de viering de mensen nog even ten afscheid groeten

d. Andere mogelijke taken van een acoliet

- Hulp bij het klaarmaken en opnieuw ordenen van de liturgische ruimte
- Meezingen en meebidden
- Eventueel instrumentaal begeleiden van een symboolhandeling of een stiltemoment
- Bediening van de geluidsinstallatie

4. Bezinningsmomenten met de acolieten

We maken het even stil in ons en rondom ons
en maken ons kruisteken, het plusteken van Jezus in ons leven.

We bidden met een eigen gebed, het misdienaarsgebed of met één van de gebeden op de
jaarthemakaarten van parochiepastoraal.

Na een korte stilte lezen we uit het evangelie van deze dag, of van de volgende zondag,
of een lezing die straks in de dienst zal gelezen worden.

In het Woord van God dat we mochten beluisteren zit er ook een eigen woord voor ieder van ons.
We kunnen ons dus in groep bezinnen over dat woord tot ons vandaag; en daar nadien even met
elkaar over uitwisselen. Met alle respect voor ieders inbreng.
Zo leren we luisteren naar het Woord van God; leven mét het Woord van God.

We besluiten met een dankgebed en met het kruisteken

VOORBEELD:

Eerst even stilvallen

Kruisteken

Gebed

Heer,
kom tot ons.
Raak ons aan in uw liefde.
Breek onze weerspanning,
ban de ongerechtigheid uit ons leven.
Schenk ons, Heer,
een hart dat blij en fris,
eenvoudig en vol geloof,
ons hele zijn ertoe aanzet
U te volgen.
Dat wij op deze wijze,
in eenheid met U,
dragers en uitdragers mogen zijn
van uw Blijde Boodschap
vandaag en alle dagen van ons leven.
Amen

Stiltemoment (1 min.)

Lezing: Lucas (Lc. 10, 1-9)

Daarna stelde de Heer tweeënzeventig anderen* aan,
die hij twee aan twee voor zich uit zond
naar iedere stad en plaats waar hij van plan was heen te gaan.
Hij zei tegen hen: ‘De oogst is groot, maar arbeiders zijn er weinig;
vraag dus de eigenaar van de oogst
of hij arbeiders wil sturen om de oogst binnen te halen.
Ga op weg, en bedenk wel: ik zend jullie als lammeren onder de wolven.
Neem geen geldbuidel, geen reistas en geen sandalen mee, en groet onderweg niemand.
Als jullie een huis binnegaan,
zeg dan eerst: “Vrede voor dit huis!”
Als er een vredelievend mens woont, zal jullie vrede met hem zijn;
zo niet, dan zal die vrede bij je terugkeren.
Blijf in dat huis, en eet en drink wat men je aanbiedt,
want de arbeider is zijn loon waard.
Ga niet van het ene huis naar het andere.
En als jullie een stad binnegaan en daar welkom zijn,
eet dan wat je wordt voorgezet,
genees de zieken die er zijn en zeg tegen hen:
“Het koninkrijk van God heeft jullie bereikt.”

Uitwisseling

Wat wil God mij zeggen in de lezing(en) van vandaag?

Wat doet deze tekst mij nu.

Dankgebed

Heer God,
altijd zijt Gij bij ons,
ook al zien wij U niet.
Nooit zijt Gij afwezig,
ook al voelen wij U niet.
Wees ons genadig
op momenten van dorheid,
dat wij ons hele zijn
blijvend mogen richten op U,
groeiend in geloof en overgave
aan Uw tegenwoordigheid.
Heer,
bij U knielen wij neer
en danken U om uw Woord
dat Gij altijd opnieuw tot ons richt,
door Jezus Christus,
uw Zoon en onze Heer.
Amen

Korte stilte

Kruisteken

ACOLIETEN-GEBED

In verschillende parochies wordt voor de aanvang van de dienst, het even stil gemaakt, en door de priester, de diaken of voorganger in gebed samen met de acolieten het 'Acolietengebed' gebeden.

Heer,
ik wil U danken
dat ik acoliet mag zijn.

Hier,
in de kerk
mag ik U ontmoeten,
samen bidden
met uw vrienden.

Laat mij luisteren
naar uw woord.
Laat het mij sterken.
Mogen elk gebaar
van mij uitdrukken
dat ik in U geloof,
dat ik van U hou.

(Mgr. E. Laridon)

ACOLIETEN-ZEGEN

Op voorspraak van de Heilige Tarcitius,
patroon van alle acolieten,
zegene God jullie

Met een hart vol geloof
waardoor je in vuur en vlam staat voor datgene wat je doet

Met een hand vol liefde
waardoor je niet vergeet waar het om gaat

met een buik vol moed
waardoor je blijft staan als de angsthazen er vandoor gaan

met een hoofd vol prikkelingen
waardoor je je eigen zwakte nooit vergeet

met een oor vol klokken
waardoor je het hoort luiden als God je nodig heeft.

en met een rug vol vleugels
waardoor je je gemeenschap sterkt en optilt.

Dat mag Gods zegen voor je zijn,
waardoor je met vreugde
God en de mensen dient
in de kerk en op de straten van de wereld
een leven lang.

(vrij naar Florian Piller en Claudio Tomassini)

